

соматичною патологією, шляхи їх корекції та блокування» (державний реєстраційний № 0115U001138).

Також наукова співпраця проводилася з провідними науковими закладами України. Сумісно з працівниками лабораторії вірусних інфекцій Інституту мікробіології та імунології ім. І.І. Мечнікова НАМН України в межах комплексної теми «Роль герпесно-мікоплазмозової асоціації в розвитку негоспітальної пневмонії у військослужбовців» КПКВ 65610040, галузевий шифр АМН 98/ 2011 (№ держреєстрації 0111U004732) визначили видовий склад збудників негоспітальної пневмонії у військослужбовців та інфікованість мікоплазмою та герпес-вірусами дорослих хворих на негоспітальну пневмонію згідно з відповідним договором.

Укладено угоду про спільне проведення наукових досліджень по тематиці НДР ДУ «Інституту епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Національної академії медичних наук України» «Удосконалення діагностики та лікування інфекційно-асоційованого рецидивуючого обструктивного бронхіту при герпесвірусній інфекції» (№ ДР 0116U00130, шифр 143).

Молоді вчені активно беруть участь у науковій роботі кафедр за цими напрямками і результати досліджень регулярно публікують у матеріалах наукових конференцій академії, Всеукраїнських та Міжнародних наукових конференціях, виступають з доповідями на конгресах. Це

особливо важливо тому, що досвідчені вчені незалежно та неупереджено оцінюють якість виконання наукових досліджень, роблять суттєві зауваження та допомагають окреслити подальшу перспективу робіт.

Сучасні вимоги щодо рівня наукових досліджень та якості їх проведення неухильно зростають щороку. Якість та ефективність наукової роботи науково-педагогічних працівників кафедри оцінюється за опублікованими статтями у фахових журналах (особливо, що індексуються Scopus або PubMed), патентами, науково-методичними рекомендаціями, нововведеннями та інформаційними листами.

Таким чином, здійснюється інтенсифікація наукових досліджень науково-педагогічного персоналу кафедри, формування змісту освіти на основі новітніх наукових досягнень та проводиться залучення студентів до виконання науково-дослідних робіт у навчальній бактеріологічній лабораторії.

Література.

1. Положение о порядке учета, хранения, обращения, отпуска и пересылки культур бактерий, вирусов, риккетсий, грибов, простейших, микоплазм, бактериальных токсинов, ядов биологического происхождения. – Москва, 1974. – [Электронный ресурс] / Медицина от А до Я. – Режим доступа: <http://www.zakon0.rado.gov.ua>.

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ

О. В. Лотоцька, О. М. Сопель

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Щорічно в Україні проводиться інтегрований ліцензійний іспит «Крок-2» для встановлення відповідності рівня професійної компетентності як вітчизняних, так іноземних випускників згідно з вимогами Державних стандартів вищої освіти. Для студентів спеціальності «лікувальна справа» до складу цього іспиту входять питання з гігієни та екології. Для кращої підготовки іноземних студентів на кафедрі загальної гігієни та екології ТДМУ використовують різноманітні методики. Навчання здійснюються як у вигляді «традиційних» форм (лекція, практичне заняття), так і з використанням системи дистанційної освіти «Moodle», де створена база з тестових питань «Крок-2» за 15 останніх років. Щоденно впродовж циклу студенти можуть провести самоконтроль знань за допомогою контролюючої програми в комп'ютерному класі кафедри. Цикл з дисципліни вважається зарахованим, якщо правильних відповідей не менше 80 %.

Особливістю питань з гігієни та екології є те, що для правильної відповіді на ситуаційне завдання необхідно знати факт, на якому ґрунтується питання, тобто вони є «фактологічними» і не до кожної відповіді можна дійти «логічним шляхом». Це вимагає від студентів глибоких знань з дисципліни. Велика увага приділяється розв'язанню ситуаційних задач. Під час обговорення їх використовується методика «групової дискусії», що сприяє кращому засвоєнню знань студентами. Викладач зі студентами обговорює теоретичний матеріал, роблячи акцент на фактах, які необхідні для розв'язання завдань ліцензійного іспиту. Значна увага приділяється міжпредметній інтеграції, заохочується використання студентами знань, набутих на попередніх курсах.

Висновок. Отже, широке запровадження новітніх методик у навчальний процес є дуже актуальним для підготовки високоосвічених фахівців, конкурентоспроможних на вітчизняному і міжнародному ринку праці.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

М. О. Мегрелішвілі

Запорізький державний медичний університет

Взаємозв'язок медицини і філософії, що існує від початку виникнення останньої, на сьогоднішній день проявляється, по-перше, у змісті певних навчальних дисциплін, зокрема,

філософії медицини, біоетики. По-друге – в значній кількості компетентностей майбутнього лікаря (здатності до системного, критичного і самостійного мислення, вміння аргументува-

ти особисту точку зору, толерантності та ін.), що формуються внаслідок успішного засвоєння курсів філософії, логіки, етики. По-третє – в методології наукового дослідження, знання якої забезпечується філософією науки.

Звісно, згадані лише деякі точки дотику філософії і медицини, проте, вони свідчать, що філософські дисципліни відіграють істотну роль в становленні майбутнього лікаря (педагога, науковця). При цьому, в розвитку сучасної вищої освіти спостерігаються суперечливі тенденції. З одного боку, виокремлення та концептуалізація філософії медицини, біоетики є результатом усвідомлення науковцями гостроти проблем, що постали перед людством (наприклад, негативні наслідки застосування новітніх біотехнологій), що вимагає гуманізації вищої освіти. Зокрема, У. Бек відмічає, що в сучасному «суспільстві ризику» саме наука є «...причиною, засобом дефініції та джерелом вирішення ризиків...» [2, с. 236]. З іншого боку, дослідники відзначають невпинне падіння значення наук гуманітарного циклу, як в країнах Заходу, так і в українському освітньому просторі (взагалі в системі освіти, а не тільки в медичній), оскільки за умов ринку, фінансування отримують перш за все ті дисципліни, від розвитку яких вищі навчальні заклади (комерційні організації, суспільство в цілому) мають швидкий економічний зиск. Тому філософія опинилась в становищі, що змушує її доводити свою значущість і необхідність в системі сучасної вищої освіти.

Між тим, Е. Агацці приходять до висновку, що одним з наслідків нехтування філософськими та іншими гуманітарними дисциплінами в сучасному суспільстві є ускладнення адекватної етичної оцінки розвитку науки і техніки: «... різні позиції надихаються протилежними принципа-

ми, що призводить до сутичок замість зіставлення розумних підстав (reasons), і для суперечок з найделікатніших питань характерна нетерпимість. А ці питання, навпаки, часто потребують мудрого регулювання, яке у багатьох випадках слід було б закріплювати законом. Але як можемо ми сподіватися отримати мудрий закон, якщо законодавці не мають серйозної підготовки з цих питань, а громадська думка ще більш «неуцька», тому нею легко маніпулювати за допомогою засобів масової інформації або пропаганди, що прикривають несумісні інтереси?» [1, с.18].

Відтак, суспільство опиняється в замкнутому колі – прогрес науки породжує ризики, які, в свою чергу, можливо вирішити лише за умов подальшого прогресу науки та освіти з обов'язковим циклом філософської підготовки.

Отже, філософські дисципліни, вивчення яких безпосередньо не приносять економічного зиску, тим не менш повинні залишатися важливою складовою освіти майбутнього лікаря, оскільки творче та ефективне їх засвоєння впливає на формування його світогляду, забезпечує становлення культури мислення на рівні додипломної підготовки та сприяє пошуку ефективної методології наукового дослідження на рівні післядипломної освіти.

Література.

1. Агацці Э. Идея общества, основанного на знаниях / Эвандро Агацци ; пер. с англ. Д.Г. Лахути // Вопросы философии. – 2012. – № 10. – С.3-19.
2. Бек У. Общество риска. На пути к другому модерну / Ульрих Бек; [пер. с нем. В. Седелника и Н. Федоровой; послесл. А. Филиппова]. – М. : Прогресс-Традиция, 2000. – 384 с.

МІСЦЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

О. З. Мельнікова, О. З. Іванченко

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Одним із найважливіших соціальних пріоритетів державної політики України є побудова нової системи охорони здоров'я, яка би сприяла підвищенню якості медичної допомоги до європейського рівня [1]. Перед вищою медичною освітою стоїть задача забезпечення відповідної підготовки студентів, майбутніх лікарів, адже саме від них залежить реалізація сучасного рівня медичного обслуговування. Реформування галузі охорони здоров'я потребує удосконалення, підвищення престижності та конкурентоспроможності професійної медичної освіти. Випускник вищого медичного навчального закладу зобов'язаний мати не тільки міцну, дієву, довготривалу базу знань, вмінь і навичок, він також повинен володіти методиками її оновлення, що дозволить швидко адаптуватися до змін, які відбуваються в техніці, в медицині, в суспільстві, в світі.

Відомо, що висока якість знань може бути забезпечена лише за умови їхньої фундаментальності [2-4]. Навчання в вищому медичному закладі має будуватися як єдиний, цілісний процес, який починається з дисциплін природничо-наукового блоку, що складають теоретичну базу профільної підготовки, професійних знань та компетентностей майбутніх лікарів. Вважають, що вивчення фундаментальних дисциплін формує у студентів медичних

спеціальностей «здатність до аналізу, логічного мислення, послідовності зв'язування різних фактів» [4] і одночасно виховує у них вольове відношення до навчання.

Основна частина. Однією з фундаментальних дисциплін природничо-наукового блоку фахової підготовки лікаря є «Медична і біологічна фізика». На теперішній час відповідно до Стандарту освіти України складена типова програма с дисципліни, в якій представлені основні розділи дисципліни. Серед них біологічна фізика – наука, яка досліджує фізичні, фізико-хімічні процеси, що лежать в основі життєдіяльності на молекулярному, клітинному, органному, популяційному рівнях організації і вплив на них фізичних факторів/полів навколишнього середовища; медична фізика – прикладна наука, яка вивчає застосування вказаних факторів в медичній діагностичній і терапевтичній апаратурі, призначення, принципи будови і роботи відповідних приладів. В програму «Медичної і біологічної фізики» включені також теми з математичного аналізу медико-біологічної інформації – теорії ймовірностей і статистичної обробки випадкових величин.

Зміст вказаних розділів дисципліни чітко відповідає цілям і задачам освітньої підготовки лікарів за фахом, що проявляється в інтеграції «Медичної і біологічної фізики» з іншими, в тому числі профільними, навчальними курсами